

Норуот күүхэ -- көмүөл күүхэ!

ЭНСИЭЛИГЭ

Нам улууңун хайыата

935 сыйалтынын үкүнүгэр төрүүтүүмит

2003 с.
Сэтинни

25

кунэ
оптуурунныук
№ 144
(9306)

Кыйыны 60 сыйлын жарсаа

Ааспиг бээтийнсөө улуустаацы
жынын баруулалтадаа Курскай Торой-
доодуу кыргызыны 60 сыйлын близэ-
тээнин буолан ааста. Маны «Нам
улууна» муниципальны тэрээнийн,
улуустаацы ветераннаар общества-
лаараа тэрийн ыгыттылар. Бу инни-
нээ Сталинградтаа кыргызыны,
Ильмень күнгэлгэ буолбут трагедия,
Ржев куорат ишин хааннаах хап-
сыны 60 сыйллараа кизонник бэлиэ-
тэн ааспигтара.

Нам улууңуттан Курскайдаацы
аатырыбт кыргызыга барыга 26
кини кыттыны ылбыта биллэр. Итилэртэн билитин М.Я. Колесов
уона А.М. Федоров эрэ бааллар. Бу
кыргызыга бишии улууспүүттэн
Мария Михайлова Азарова кыт-
тыны ылбыта ахтыллан наада.

Бу бээлийн түгэни улуустаацы ве-
тераннадаа сэбийтэрин председателэ-
лэж М.В. Петрова ааста. Кини быйыл-
гы дылыга кириэн баран бийгүйгээ кэк-
кэйтиттэн туораабыт урукуу
буойнунары кызистигүүрүүтэн
бийлэрзэн, мустубт дөннөр сага-
таа суюх турал кызистгээтилэр. Кур-
скайдаацы Торойго кыргызы туу-
нан ийгитинээригтигээр Матрена Ва-
сильевна билитин улууска баараа эрэ
сэрийн 33 кыттылаацаа хаалбытын,
кинилэр даааны доруобуялараа
мөлтөвнүүнүүн ийгитинээрдээ. Бу
керсүүнүүг Курскайдаацы кыргы-
зыга кыттыны ылбыт буойнунаар
огдооболорыннырлал сыйгытты-
лар. Итини тэнээ сэрийн ветераннараа
Нам селотун ветераннарын сэбийт-
тэрин бэрэстбийтэллэрээ, 1 №-дээж
Нам орто оскуулатын Л.С. Рехля-
сова салайыч чылаа 10-с кылышаас
үерзинэчилэрээ, улуус байылыга
Д.П. Корякин ода. Кыттыны ыл-
лышлар.

Керсүүнүүгээ кэлбэгт М.Я. Колесов
60 сыйлаацыа буолан ааспигт
кыргызы туунаанахтын онгорд-
оттон итини эмис кыргызыстын
артиллерист А.М. Федоров доруобуя-
атын туруугуан кыайын кэлбэгээ,
кини онуунгар кыргыз М.Ф. Аргуно-
ва кыттына.

Михаил Яковлевич бэйэтийн ах-
тынтыгээр Орловской-Курской тү-
найынга буолбут кыргызын аан
дойдай историйн түнштэйн
сэрийн түмсүүтүнэн, техника туна-
нлылытынан уона элбэх кини
сүтүктээчинэн улаханарабуоларын

бэлиэтээтээ. Ол
курдук фашист-
ской Герма-
ния өттүтэн
900 тын киши,
10 тын арас
орудие уонна
миномет, 2,7
тын таанка
уонна штурмалы-
лын орудие-
лар, 2 тын та-
са самолет
кыттыбыгттар.
«Тигр», «Пан-
тера» курдук

порун көрбүтүн ахтар. Хаманды-
ра ыбыг онхойутар сыйллан ишнэ,
сэниэтээ эстэн иккى саллаат үрүт-
урдүгээр олон охто сыйталырлар
сийнанаары ёиенен олорон эрэн
ёйн сүтэрэн кэбиспит. Бийрэд
бийдебүтээ кинини кимнээх эрэ
онхойго сохон кэбиспиттэр эбйт.
Дээд ити курдук кыя хааны тохго-
рон, гомитальга кириэн унунук
эмтэммитийн айланы. Кини бэйэтийн
полктын командирин хаартыска-
тын мустубут дөнгө, оскуула
охорутар көрдэрдээ.

Курскайдаацы тобойго буолбут
кыргызы актыбынын кыттыбыла-

УЛУУ КЫРГЫЗЫНЫН БЭЛИЭТЭЭНИН

аатырыбт ыраахан таанкалар,
«Фердинанд» штурмовой орудие,
«Фокке-Вульф-190А» истреби-
тель, «Хеншель-129» штурмовик
самолеттар аан бастан туттуллу-
буттара.

Оттон бишиги өттүбүттүтэн
1300 тын киши, 20 тын орудие уонна
миномет, 3600 таанкалар уонна
самоходной орудиелар, 2800 само-
лет күн көрсүбүттэр.

Сэбиэскэй командование бу
кыргызыга кистэлэнгинээрдэгтэн
бэлэнмэммит буолан чутгуйу тубол-
тэтигээр 8 кемүүсэнээр кирбиины
онгорторбут. Фронт кирбийтн бийр
километрын ахсын 3,2 тын таан-
каны уонна пехотаны утари тут-
туллар мининээр ууруллубуттар.

Курскай Торойго буолбут кыргы-
зыны 1943 с. от ыйын 5-күнүтэн
атырдаа ыйын 23 күнүгэр дизи
кунуустэри-туунээрибысталы суюх
барыгта. Бу кыргызыга фашистар
Сталинградка ылбыт хотторуулалы-
рын изстээр уонна сэбиэскэй сэри-
илэри үлтү кумалаан илин дээжи
кимэн киирэр соруктаах «Цита-
дель» операциянын баяланнаабыгт-
тара табыллабатын. Михаил Яков-
левич киэн кыргызын кэннитгэн
таксан тыхынаах ордубут саллаат-
тар бэйзэлэрин иккى ардыларыг
«хай, эн тыынаахын дуу?» дээ-
нэн көрсөрбт дээж ахтар. Оттон
сарсыарда кыргызыга киирэр са-
бана, «бүгүн бийгүй өлөр уочарап-
тыйг буоллара» дээд-дээс сэрийнээ
баарыбт дийр. Бу кыргызылар-
тад бийрдэстэригээр кини улахан
урдэли иккى өттүтээ бийдээссы-
нын охсуунутугар атакта ригар
уонна түеңүүр таптарыг. Бийрэд
бийдебүтээ хамандыраа кэлэн
«итин энх баар, оннокиир» дээж
сүбэлээбит. Бэйзэгээ салтын тэйичи
сыйллан истигээн, оруобуна снаяд
кэлэн тутун да ордорбокко дэлбэ
тээшигт. Ити бааырыгтын кэмиээр
Уус-Алдантан сыйлдар Сыроват-
тай дизи кини эмис таптаран оло-

аар М.Я. Колесовка анаан норуот
ырыяныга К.Н. Тихонов «Комсо-
мол» дизи ырыяны толорон бэлэх-
тээтээ.

Улус бишилыга Д.П. Корякин
иккис аан дойдай сэригтийн хаамы-
тыг гар улахан, тосту уларыны
онорбут Курскайдаацы Торойго бу-
олбут кыргызы туунан бэйэтийн
санаатын улзэнин уонна Кыйыны
60 сыйлгар сибээстэн улууска ки-
нинг таанаарыллахтааын абынна.
Намнаар Ржевкэ баар пааматынны-
ыктыарын сергүтэргээ аанан, прави-
тельственнай делегация саастаабы-
гар киллэрэн М.Р. Петуховыннын
кэпсээтээ. Итини тэнээ Кыйыны
60 сыйлын көрсөтөөтэй ветеран-
нарага аналлаах Хатырыкка туттул-
лаах дээз 2005 сыйга улзээ киллэ-
риллихээдээн этгээ. Курскайдаацы
Торойго кыттыны ылбыт буойн-
нарга М.Я. Колесовка, А.М. Федоров-
ка уонна бу кыргызыга кыттыны
ылбыт буойннаар огдообол-
оруугар махтал сурукты, кэнбизэрдээ
туттартаат. Итини тэнээ тэрилтэлэрин
ветераннарын сэбийтэрин бэрэстбийтэллэрээ
Е.В. Стрекаловская, Т.С. Христофорова,
Намнаацы ЖКХ ГҮП бэрэстбийтэл
В.И. Охлопков огдооболор-
гобайзэлэрэн бийдбүнүүк сувенир-
дарын туттардаа. Улусуутаа
ветераннаар сэбийтэрин председателэж
М.В. Петрова СР доруобуяа
харыстыбылын министерствотын
герийтический килингээр эмтэнээрээ
путевкалары туттартаат. Орто оскуула
уэрзинээчилтэй Надя Васильева
ветераннарага уонна мустубут
дөнгө анаан махтал-байыба
тылларын этгээ уонна Люда Ермоловын
улахан кытга эрэдээ ырыяны бэлэх-
тээтээ.

Түмүккэ ветераннаар саламаат-
таах, күрчхэктээх, алаадылаах,
сүэгий үүтээх чийдээх огуулолга
тула олорон ирэхоруу кэпсээтгилэр.

Григорий ЭВЕРСТОВ

ПЕНСИИ УВЕЛИЧАТАСЯ!

Замечательная новость для якутских пенсионеров — Госдума при рассмотрении бюджета в третьем чтении приняла решение о повышении пенсий для северян с 1 января 2004 года. Повышение составит от 240 до 598 руб., для лиц старше 80 лет, а также инвалидов и тех, кто имеет на своем изживении нетрудоспособных членов семьи — 300-1500 руб. Решение о повышении северных пенсий было принято по настоянию межфракционной депутатской группы «Север России», которая давно ставила этот вопрос в парламенте. Как сообщил депутат Госдумы, заместитель председателя межфракционной группы «Север России» Виталий Басыгысов, средства на повышение уже заложены в бюджете Пенсионного фонда России на следующий год.

БАСЫГЫСОВ ОТСТАИВАЕТ ИНТЕРЕСЫ ЯКУТИЯН

21 ноября в Государственной Думе состоится третье чтение проек-
та бюджета на 2004 г. Действующий депутат и кандидат в депутаты
Госдумы Виталий Басыгысов, оставил предвыборные дела, выехал в
Москву. Во втором чтении депутат не поддержал проект бюджета, по-
скольку он не в полной мере учитывает интересы республики и ее жите-
лей. Басыгысов намерен отстоять наши позиции в третьем чтении. Прежде всего, депутат добивается большего увеличения финансовой помощи

РФ Госдумы депутатка кандидат В.Н. Басыгысов
быйыбардырын фондадыттан төлөнне

из федерального бюджета.

Басыгысов настаивает на том, чтобы в бюджет 2004 года были заложены средства на повышение заработной платы работников бюджетной сферы и детских пособий.

Республику не устраивает и предлагаемое изменение в распределении платежей за пользование недрами при получении лицензии. В этом году действует распределение платежей в пользу республики: 60% от цены лицензии поступило в республиканский бюджет. На следующий год предлагается сократить долю регионов до 10%. Басыгысов настаивает на прежнем порядке. От решения этого вопроса напрямую зависит доход республики от продажи лицензии на разработку Талаканского нефтегазового месторождения.

2004 СЫЛГА «ЭНСИЭЛИГЭ» СУРУТУУ

САЛБАНАР

«ЭНСИЭЛИ»
ХАЫАККА
УЛУУС БАРЫ
ПОЧТОВАЙ ОТ-
ДЕЛЕНИЕЛАРЫГАР,
БИИРДИИЛЭЭН
ПОЧТАЛОННАРГА,
ОБЩЕСТВЕННАЙ
ТАРБААЛАЧЧЫЛАР-
ГА УОННА РЕДА-
ЦИЯБА КЭЛЭН
БЫНАЧЧЫ СУРУ-
ТУОХХА СӨП,
ОЛОХТОН ХААЛЫ-
МАН, УЛУУС СО-
НУУНАРЫН ОРУУ
БИЛСЭ СЫЛДЫН!

«Союз Правых сил» чилиэнэр Александр Аммосов уонна Игорь Трекков олох табыллыбыт түмсүүнү үөскөтэллэр. Аммосов — опыттаах Финансист, Организатор. Трекков — билийлээх Юрист. Бу уолаттар республика уонна федеральний кинн сыйланнаныларыгар санга саажатары арыйахтара.

Бу күннэргэ бывбардаачылары кытта көрсүүүлэргэ ордук элбэхтик кирибт боппуроустарга эппиэттиир «Союз Правых сил» политической партия Саха сиризээби салаатын политсоветын чилиэнэ Колесов Федот Егорович.

— Энэгүй уонна КПРФ эрсүүрт идэологический партиялар буюлгарыт бишлэр. Саамай улаан уратыгыт түгүй?

— «Союз Правых сил» идеологията киши быраабын мангайты уочарт туруураг. Олааты киши — ыал — нэйлийж — улуус — республика — государство. Ол эбэтэр государство политиката киши интэризийтэн үескухтээх. КПРФ идеологията төтөрүү, государство — республика — салтын аллараа түнэр. Бастакынан государство интэризийн уртуулар. Быраапкин туруурсаргар кылды биэрбээт.

— СПС чилиэнэра Саха сиризээби правительствуудар, Ил Түмэнсэбааллар дуу?

— Бааллар. Сүннүүнэн экономист, финансист, правовед үерхтээх эдээр дыон. Ил Түмэнсэбийн фракциябыт биир саамай үрдүүк професиональний таёмыннаа бынан бийлэр.

— Чубайс дын кими? Коммунистар уонна национал-патриоттар тогтоо кинни ылымматары?

— Аан дойду, Россия историятыгар бары реформатордад бэйзэллэрин кэмнэригэр өйнмөхтөхөрө, угустэрэй баражан дылгэлламыгттара. Холобура, Россия 19-20 үйнтийн ылан көрөн буюллахха, крепостной быраабы суух гыммыгт Александр II буюмбаа, реформатор Петр Столыпин ыттыллан облутгээрээ.

А. Чубайс Россиян демократия киригтийн туруулласыт, экономической реформы олохко киллээрэй ситиспилт, субъектар, холобурабишигийн республикалыг экономическая бырааптаах буюлларын хааччылыг киришнэн буолар. Ону билээн турар державнитктар (коммунистар, национал-патриоттар) утгарбыгттара. Онуураа эбии олигархтар Березовский, Гусинский кинни түнэрээр анал компанияны ылтылттара. Ол түмүгэр телевидение, ханыят (оччлорог кинилэр итни барьгын бас билэллэрэ) А. Чубайс норуут естэебуун курдук көрдөн, сыйларын ситиспилтээр. Онтон бинилт, сахалар, кинизэх естгүйрэйт суух. 90-с сыйлар саажалыныларыгар ыттыллыбыт экономической политика сирбаайыгар бырааптаах буюларытын мэктээлээбит. Ол түмүгэр союзны суолталаа «Якутамаз» тэрилтэй байгаа-дуула Саха Республикалыг тикишибигэ. Биниги «АЛРОСА» компанияя улаан бырааптамышыгт уонна сахалар аан баастаан алмаастан түннэр киришилт. Оччлорог утумэн элбэх улж Саха сирэ тикишибигэ.

Элбэх тутуу ыттыллыбыт, аараас суул чэгчтийлээр бөвэ баар буюлуттара. Билигийн даваны ол кэмнээ ситишилгүйт экономической бырааптыг сутугар олорбогт. Аны ханас эмэ Саха сирэ очтоо тоохуу экономической конгуулыулыа дуу? Оччлорог Саха сиризээн олорбогт дыон Чубайс Саха сиризээр онорбогт түүтүн билийнэллэр уонна Чубайс саа Саха сиризээр кемелеспүт киши суух дын аабаллар.

— СПС Талакаан боппуроо нугар тобо республиканы ойцурүү?

— Идеологията онувк. Биниги федеральний былаас ангардастын күүнүрээн утарабыт. Регион тэн бырааптаах буюларын ишин охсунабыт.

— «Единая Россия» тухох идеяллах партийн, кинийн кинни ойцурүүгэй?

— Бу Путин алтарыгыттара олорбурт чулкай идеологията суух булаас партията буюлар. Агитатордара сүннүүнэн, булааска олорор эбэтэр булаасан улаан тутуулкатаах дыон. Онон уксулэрээ

БАСТАКЫ СОРУКПУТ —

РЕСПУБЛИКА БЫРААБЫН КӨМҮСКЭЭНИН

«Союз Правых сил» партийнай испийнэгийн Сибирь-3 уокуруктан Государственнай Думаа депутатка кандидат Аммосов Александр Егорович.

1964 сыйлааха балааны 5 күнүгэр Дьюкууский курака төрөөбүтээ. 1981 сыйлааха куорат 8 №-дээх оскуолатын бүтээрэн СГУ физический факультетыг гар үерэнэ кириэр. Улэтийн Космофизический чинчийнилэр уонна аэрономия институтгүй гар младший научный сотрудникынан саажалаабыт. 8 научной публикации автора.

1996 сыйлан АЛРОСА АК аналитический отделын начальникын, «Российский капитал» баан быраабыланынтын председателин солбуйяаччытынан үлэлэбэйтээ.

Александр Аммосов — биллэр бизнесмен. «Илин» компанийлар бөлөхтөрүн тэрийбүтээ. Онно «Илин» Эргиэн кинэ уонна Эргиэн дынэтэ, «Илин» ОАО, «Восток» Брокерской хонтуора, «Цемент-М» фирма кирибтээрээ. «Илин» авиакомпания, «Якол» компания, «Илин-тур» туристический, «Салгын Кут» рекламный агентстволар атахтарыгар түрүүларыгар ыттыны ылбыта. Кэргэнээх, кысистара студентка.

МИГИГИН ТЫЛЫПТАЛЛАР ХАННЫК ЭБЭТГЭР ҮЧҮНГҮР ТУРАР САЛАЛГАБА УЧУГАЙДИК КӨНҮНЭРБИТЭРЭДИЙН МАТЬШААХАА БУ ПАРТИЯ ТУНА ДЫН ҮЛЭЛЛЭЛЛЭР. ОНТОН АТЫН БУ ПАРТИЯНЫ ҮЙҮҮР БИРИЧИНИЭЛЭР СУОХ.

— «Единая Россия» дебатка кыттыбатыг гар энэгүй партиягт тухох этийнээрий?

— Бастатан турар бу норуоту кыттаа аахсыбатбуолуу, иккинэн аа бас кэпээтийгэн куотууну буолар. Холобура, тобо 20-тэн тахса губернатордад, президентнэр, онно эбии министрдэр уодаа. Атын үрдүүк сололохтор Думаа барбатэрээри депутатбуолабын дын партия испийнэгэр кириен дыон буолкуйаларыгар эппиэттийгээрээ.

— Быниги бэйзини салайнын түнээсээ шийдэгүй?

— Быниги бэйзини салайнын түнээсээ шийдэгүй?

— Аасыгт бывбарга улуустара

4-5%, куораттар — 10-12% өйөөбүтгээрээ. Бу сыйырга улуустар күүсээ өйүүллэр кеңүүтүллэр. Ол эбэтэр Саха сирийтэн иккиси депутат наадын уонна бу партия саха дынногтар чутааны үгүстэр, ордук таа улуустара бийдээн эрэллэр.

— Бэйзини салайнын түнээсээ шийдэгүй?

— Быниги бэйзини салайнын түнээсээ шийдэгүй?

—

Сарсынгы саргыбыт түүнгар

СЕМЕН НАЗАРОВ

КУРДУК ДЬОҮҮН ДЕПУТАТ БИҮИЭХЭ НААДА!

Семен Николаевич Назаров баай уопуттаах салайааччы, архитектор үонна саны айааччы. Кини Нерюнгри куораты бырайыактаабыта үонна туппута, Дьокускай куорат тутаах архитекторынан, вице-мэринэн, республика туууга үонна архитектураа министринэн, Саха Республикатын Правительствотын Председателинэн үлэлээбитэ.

Назаров Республика Правительствотын үлэтигэр үүлүччу уопуттаах. Бүтэхик үонсылга былаас үрдүкү органнарыг гар үлэлээн, Назаров биһиги кэммит чаҕылхай политига, дьоҕун салайааччыта буола үүннэ.

Кини — прагматик, наада тирээтэбүнэ, эппитин ылышынаар, уопсай тылы булары сатыыр политик.

Семен Николаевич Назаров былаас диэн тугун, онно сылдъар дьон үонсылдарын ис дьингин билэр. Бөдөнг салайааччы үонна политик буоларын быһыытынан, киниэхэ туһаайыллыбыт бары боппуроустары сиһилии үөрэтэн, анааран быһаарар.

Назаров архитектор буолан, инникини киэн далааһыннаахтык өтө көрөн быланныыыр дьобурдаах. Государственний деятель быһыытынан көрүүлэрэ ыйааһыннаах, дириң хорутуулаах.

Семен Назаров күөгэйэр күнүгэр сылдъар салайааччы. Кини киэн көбүстээх, ыгылыйбат майгылаах, эрчимнээх санаалаах киһи киэнэ кэрэмэхэ. **Биһиги Семен Николаевичка эркин курдук эрэнэбит.**

Сахабыт сирэ чэчирии сайдарын, биир дойдулаахтарын олохторун үйгута тупсарын түүнгар Семен Николаевич Назаров элбэби онгоруобар итэбэйэбит.

Кини олоҕун аргыһа Светлана Поликарповнаны кытта сэттэ оболоох ийэ-аҕа буолан ньир-бааччы олороллор.

Семен Николаевич төрөөбүт сирин-үотун иһирэхтик таптыыр, саха киһитин сиэринэн айылбаба, кэрэбэ дьулүнэр.

Обо эрдэбүттэн спорт араас көрүнгнэринэн — хайыһарынан, тустуунан, теннихиинэн ситиһиилээхтик дъарыктаммыта. Онто кини, кэмэ суюх түбүктээх үлэтийттэн сынтарыйбакка, эбии эрчиминэн үлэлииригэр-хамсырыг гар көмө буолар.

Семен Николаевич Назаров кэм-кэрдии тургуппут, күүстээх үонна дьинг-чахчы сиппит-хоппут салайааччыта буолар. Үрдүкү салалтадаа үлэлээбит аҕа көлүөнэ үтүө үгэстэрин дьүөрэлии тутан, анығы сүүрээни киллэрбитэ.

Сахабыт сирэ үон сыл устата үһаммыт үйгутуугар, салайбыт саргытыг гар Назаровпыт аата инники күөнгнэ ахтылларыттан биһиги, биир дойдулаахтара, бар дьоно, киэн туттабыт!

Услуги такси, маршрут с. Нам — Якутск — Автовокзал. Пассажиров забираем с места адреса заказчика. Заказ принимаем с 6 часов утра до 16 ч. дня. Можно предварительный заказ. Тел. 21-5-14.

Срочно продается а/машине УАЗ-микроавтобус 2001 г. выпуска, категория В. Тел. 27-2-89, 420860 (г. Якутск).

Уссаастах уулаах тыйыатылыбыгт. Сынантаа кэлээтийн эн. Тел. 27-7-67, 21-2-65.

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Тапталлаах кэргэним, абыгт, И Хомустаах оскуолатын географияя учуутал Аинокуров Андрей Егорович тааарылаахтын улзлии-хамсыы, сүүрэ-кете, улз үеүнгэр сылдьан, баархан ыарыгттан эмискэ олохтон тураабыга 40 хонуга тууллаа.

Абыгт 1960 с. Намнаа Пономарева Анна Андреевна, Аинокуров Егор Ионовича иккис овонон кун сирийн көрбүт. Соютох уолбуулан, олус мааныланан улааппьтаа. 1978 с. Нам орто оскуолатын физматылааны ситишилээтийн үерэнэн бүтгэргүй. «Оскола-производство-урдух үерх» ынчырыгтын Намнаа «Якутмебель» столярдабытаа. 1979-81 с. Сэбиээск Армияяа ытыхиэни толорон, туйгун сулууспатьн, сэмэй бэрээдэгчин ичин махтал суркутаах, сержантзвани-елаах төннен, дыонорун үердүбүтээ.

1983 сүл Комсомольск-на-Амуре куорака пединститут естественно-географический факультеттар үерэнэ кирибүтээ. Студентыны сылдьан, көрсөн, таптанаан 1984 с. олохутун онгостон, ыалбуулбүтүү, 1988 сүлттан I Хомустаах оскуолатыгар эдэр специалистар буулан, үзлбүтин сафалаабышыгт.

Андрей үлэтийн олус себүүлээбийтээ. Баатакы сылтгтан аймынылаахтын, былааннаахтын, улзлээн баарыгтаа. Улуустаады, республикаатаа олимпиадаларга оворор ситишилээтийн кытталлара, 1, 2, 3 мистэлэрийн аллалара. Бэйтийн билинтийн куруутун үрдээгээс кынналлаа. Кэннихи сылларга улуус эдэр учуталларыгар «Мастер-кылаастары» ышынгы, 2000 с. ынчырыгтын географияя учууталларын олимпиадыгар 1-кы мистэни ылбига.

Үччугаллар улуустаады, региональной аайыларыгар актыбынайдык кыттара. «Туризм в сельской школе» дээр үлэтийн республикаа географтар форумын гар бинирэнэн аналлаах брошюраа бэчээттээмийтээ. «Инникээ хардын» научний конференцияяа үерээпүт, бэлэнээбүт оюго 2002, 2003 с. II-III степенях дипломнарынан бэлээттээмийтээ.

1988 сүлттан «Горизонт» туристический кулуубу туух баар сиртаян, бириэмэтийн ууран турал, улзлээштээ. Бу куулуп үлэтийн сафаланы абыгтган элбэх оюо (уолаттар да, кыргыттар да) дыарыкгаммыгтара. Сынан аайылгындар эдэр туристар слеттарыгар, «Эрэл» республиканский байланын спортивийн фестивальга, спортивийн ориентированиеба, «Желтый лист» республикатаа күрхэгээнилээрээ, Дьюкууский куорат спортивийн ориентированиеба первенствотыгар, «Бруслица» дээр ода. араас таанынаах күрхэгээнилээрээ кыттан, куруук бириистээх мистэлэргэтиксэн, элбэх оюо республика чемпионара, призердара буулаа үүнүлэр. Сибирь, Дальний Восток, сборной хамаандаларыгар Саха сирийн чизин көмүсжээбитгэрээ.

Андрей сиралаах, кынамнылаах үлэтийн сиранаанаан 2001 с. Саха сирийн Президенции Гранынан, 2000, 2002 с. Саха сирийн экологиятын, айылчын харыстабыльн Министер-

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционийн издательской система — 21141